

VŠEOBECNÉ POJISTNÉ PODMÍNKY

pro pojištění střednědobého a dlouhodobého
vývozního dodavatelského úvěru
proti riziku nezaplacení

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. (EGAP)
Vodičkova 34/701, 111 21 Praha 1, P. O. Box 6
tel.: 22284 1111, fax: 22284 4001, www.egap.cz
IČ: 45279314, DIČ: CZ45279314, zapsaná v obchodním
rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1619

Tyto Všeobecné pojistné podmínky nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2014

Článek I. Základní ustanovení

1. Tyto Všeobecné pojistné podmínky „C“ (dále jen „pojistné podmínky“) upravují podmínky pojištění pohledávek z vývozního dodavatelského úvěru proti riziku nezaplacení v důsledku teritoriálních nebo tržně nezajistitelných komerčních rizik (dále jen „pojištění“). Pojistné podmínky tvoří nedílnou součást pojistné smlouvy.
2. Pojištění poskytuje Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. v souladu se zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“).
3. Pojištění se vztahuje na jednotlivou smlouvu o vývozu, u níž délka dodavatelského úvěru, který poskytuje vývozce zahraničnímu kupujícímu, je obvyklá pro daný charakter smlouvy o vývozu a zemi a trvá dva a více let.
4. Nestanoví-li pojistná smlouva jinak, musí být dovozcem uhrazeno nejméně 15 % hodnoty vývozu před nebo nejpozději při uskutečnění vývozu.
5. Pokud vývozce nebo osoba jednající za vývozce nebo jménem vývozce při sjednání smlouvy o vývozu porušila ustanovení zvláštního zákona¹, má pojistitel právo odmítnout pojištění rizika nezaplacení úvěru podle těchto pojistných podmínek.
6. Pojištění podle těchto pojistných podmínek se uzavírá jako pojištění škodové.
7. Pro pojištění podle těchto pojistných podmínek se nepoužijí ustanovení § 2791, 1792 a 2805 občanského zákoníku.

Článek II. Vymezení pojmů

1. **Pro účely těchto pojistných podmínek a pojistné smlouvy se rozumí:**
  - a) **pojistitelem** *Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.,*
  - b) **pojištěným** *vývozce nebo fyzická nebo právnická osoba, které vývozce postoupil písemnou smlouvou svou pohledávku ze smlouvy o vývozu,*
  - c) **pojistníkem** *osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu,*
  - d) **oprávněnou osobou** *osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění,*
  - e) **vývozcem** *osoba, která uskutečňuje vývoz, a to buď fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky, nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, a která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společnost,*
  - f) **dovozcem** *zahraniční osoba uskutečňující dovoz z České republiky podle smlouvy o vývozu,*
  - g) **veřejnoprávním dovozcem** *dovozce, který je pověřený výkonem státní moci nebo veřejné správy, a který nemůže být právně prohlášen neschopným plnit své závazky, zejména ministerstvo financí, centrální banka, územně samosprávné jednotky všech stupňů, jiné veřejné instituce, nebo zahraniční osoby, jejichž ovládací osobou je stát, územně samosprávný celek nebo orgán veřejné správy „*
  - h) **vývozním dodavatelským úvěrem** *poskytnutí časového odstupu mezi splněním závazku vývozce a povinností dovozce zaplatit vývozci za jeho plnění poskytnuté dovozci vývozcem podle smlouvy o vývozu,*
  - i) **smlouvou o vývozu** *smlouva uzavřená mezi vývozcem a dovozcem o vývozu zboží nebo služeb, nebo o vývozu zboží a služeb,*
  - j) **vývozem** *odání zboží nebo poskytnutí služeb nebo odání zboží a poskytnutí služeb dovozci podle smlouvy o vývozu za účelem užití mimo území České republiky,*
  - k) **zahraniční osobou** *fyzická osoba, která nemá trvalý pobyt na území České republiky, nebo právnická osoba, která nemá sídlo na území České republiky,*
  - l) **zahraniční společností** *právnická osoba se sídlem v zahraničí, kterou právnická osoba se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, ovládá tím, že se na základním kapitálu společnosti přímo či nepřímo podílí z více než 50 % nebo kontroluje nadpoloviční většinu hlasovacích práv spojených s účastí na základním kapitálu společnosti nebo může jmenovat většinu členů představenstva, dozorčí rady nebo správní rady nebo jiného obdobného vedoucího orgánu společnosti,*
  - m) **spoluúčastí** *podíl oprávněné osoby na škodách krytých pojištěním, vyjádřený v procentech.*
2. Ustanovení pojistných podmínek, které se vztahují na dovozce, platí přiměřeně i na veřejnoprávního dovozce, s výjimkou ustanovení článku VII. odst. 2 písm. a).

Článek III. Předmět pojištění

1. Předmětem pojištění jsou pohledávky pojištěného za dovozcem z vývozního dodavatelského úvěru na úhradu závazků ze smlouvy o vývozu a specifikované v pojistné smlouvě (dále jen „pojištěné pohledávky“). Pokud je podle smlouvy o vývozu dlužník povinen hradit své závazky ze smlouvy o vývozu formou splátek, považuje se pro účely pojištění každá z těchto splátek za samostatnou pojištěnou pohledávku.
2. Podle podmínek a v rozsahu stanoveném v pojistné smlouvě jsou předmětem pojištění rovněž náklady pojištěného spoje-

¹ § 331 a násl. zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění

- né s financováním pojištěných pohledávek v průběhu čekací doby („náklady na refinancování“).
3. Pojištění dále kryje kurzové riziko pohybu měnového kurzu české koruny vůči měně, v níž je dodavatelský úvěr poskytnut, v případě pojištění plnění (článek IX. odst. 11).
4. Není-li v pojistné smlouvě uvedeno jinak, pojištění se nevztahuje na pohledávky na úhradu úroků z prodlení, smluvní pokuty, nároky na náhradu škody a jiné pohledávky a nároky pojištěného vyplývající ze smlouvy o vývozu, které mají sankční povahu.

Článek IV.

Vliv vývozu na životní prostředí

- Pojistitel si u projektů s potenciálními dopady na životní prostředí vyhrazuje právo vyžadovat od vývozce předložení posudku o vlivu vývozu na životní prostředí v zemi jeho konečného určení (dále jen „posudek o vlivu na životní prostředí“).
- Posudek o vlivu na životní prostředí je vývozce povinen předložit nejpozději do uzavření pojistné smlouvy.
- Posudkem o vlivu na životní prostředí, stanovujícím mimo jiné závazné limity, které musí vývozce dodržovat, je:
  - posudek předložený v českém a anglickém jazyce vypracovaný osobou autorizovanou podle právních předpisů v zemi konečného určení vývozu za podmínky, že vliv vývozu na životní prostředí vyhovuje mezinárodním pravidlům; potvrzení o autorizaci této osoby musí být přiloženo k posudku,
  - posudek předložený v anglickém jazyce, uznaný mezinárodní finanční institucí, v případě, že je vývoz financován touto institucí,
  - posudek předložený v anglickém jazyce, uznaný zahraniční úvěrovou pojišťovnou v případě, že vývoz je součástí projektu, na jehož pojištění se podílí tato zahraniční úvěrová pojišťovna, nebo
  - posudek předložený v českém a anglickém jazyce, vypracovaný zpracovatelem uvedeným v seznamu zpracovatelů posudků uznaných pojistitelem.
- V případě, že se v posudku o vlivu na životní prostředí prokáže negativní vliv vývozního projektu na životní prostředí, má pojišťitel právo odmítnout uzavření pojistné smlouvy, a to i v případě, že byla uzavřena smlouva o příslibu pojištění.
- Pojistitel má právo požadovat od vývozce předkládání monitorovacích zpráv o dodržování závěrů posudku o vlivu vývozu na životní prostředí; podrobnosti upraví pojistná smlouva.
- Vývozce je povinen:
  - zajistit zpracování posudku o vlivu na životní prostředí,
  - dodržovat limity stanovené v posudku o vlivu na životní prostředí v průběhu realizace vývozního projektu,
  - vyžádat si na zpracovateli posudku vyhodnocení vlivu změn na životní prostředí, dojde-li nebo má-li dojít k významným změnám vývozního projektu,
  - předkládat pojistiteli monitorovací zprávy o dodržování posudku o vlivu na životní prostředí, stanoví-li tak pojistná smlouva,
  - zveřejnit výsledky posudku nebo jeho shrnutí tak, aby byl tento dokument přístupný veřejnosti alespoň 30 dní před vznikem pojištění.
- Pojistitel má právo postihu vývozce, nastane-li pojistná událost z důvodu nedodržení podmínek obsažených v posudku o vlivu na životní prostředí.

SMLOUVA O PŘÍSLIBU POJIŠTĚNÍ, POJISTNÁ SMLOUVA

Článek V.

Smlouva o příslibu pojištění

- Ve smlouvě o příslibu pojištění se pojišťitel zavazuje uzavřít po splnění dohodnutých podmínek a v dohodnuté době pojistnou smlouvu a zabezpečit rezervaci potřebné pojistné kapacity.
- Žadatel o pojištění je povinen zaplatit za poskytnutí příslibu pojištění poplatek stanovený ve smlouvě o příslibu pojištění.
- Pojistitel není povinen uzavřít pojistnou smlouvu, došlo-li, podle uvážení pojistitele, k významné změně podmínek a okolností zvyšujících rizikovitost pojištění, z nichž pojišťitel vycházel při uzavření smlouvy o příslibu pojištění, zejména k výraznému zhoršení finanční situace dovozce nebo žadatele, nebo k výraznému zhoršení rizikovosti země, do které je vývoz určen nebo země související s realizací smlouvy o vývozu.
- Žadatel je po dobu platnosti smlouvy o příslibu pojištění vázán povinnostmi dle těchto pojistných podmínek obdobně jako pojištěný.
- Práva a povinnosti smluvních stran ze smlouvy o příslibu pojištění se řídí ustanoveními občanského zákoníku, zejména pak ustanoveními § 1785 až 1788 o smlouvě o smlouvě budoucí.

Článek VI. Pojistná smlouva

- Pojistná smlouva stanoví mimo obvyklé náležitosti zejména vznik a zánik pojištění v návaznosti na smlouvu o vývozu, výši pojistného a spoluúčasti a určení osoby dovozce.
- Pojistnou smlouvu lze uzavřít s fyzickou nebo právnickou osobou, které vývozce postoupil písemnou smlouvou svou pohledávku ze smlouvy o vývozu.
- Nestanoví-li pojistná smlouva jinak, je pojistník povinen zaplatit sjednané pojistné jednorázově, a to v době určené pojistnou smlouvou. Výše pojistného se sjedná v závislosti na rozsahu pojištěného rizika (objem vývozu), sjednaných platebních podmínkách, způsobu zajištění plateb, ohodnocení charakteru a rizikovitosti dovozce, ohodnocení rizikovosti země nebo teritoria souvisejících s plněním smlouvy o vývozu a výši spoluúčasti. Sjednaná výše pojistného již v sobě zahrnuje možné zvýšení nebo snížení pojistného rizika a je neměnná po celou dobu trvání pojištění. Pojistným rizikem se v této souvislosti rozumí klasifikace zemí podle míry exportního úvěrového rizika, resp. zařazení zemí do jednotlivých rizikových kategorií stanovených pojistitelem.
- Spoluúčast činí 10 %, nestanoví-li pojistná smlouva jinak.
- K pokrytí rizika vyplývajícího ze stanovené spoluúčasti nesmí být sjednáno jiné pojištění.
- Vzájemné peněžní závazky mezi pojistitelem a pojistníkem, popřípadě pojištěným jsou splatné v českých korunách, nestanoví-li pojistná smlouva jinak. K přepočtu z jiné měny pro účely určení výše pojistného se použije kurz uvedený v pojistné smlouvě, jinak kurz České národní banky platný v den podpisu pojistné smlouvy.
- Pojistné, poplatek za poskytnutí příslibu pojištění, jakož i jiné peněžní závazky vůči pojistiteli se hradí na základě faktury vystavené pojistitelem, nestanoví-li pojistná smlouva jinak.
- Pojistnou smlouvu lze uzavřít i ve prospěch třetí osoby (oprávněná osoba), zejména banky.
- V případě odchýlné úpravy v pojistné smlouvě má vždy přednost znění pojistné smlouvy před zněním pojistných podmínek.
- Přijetí nabídky Pojistné smlouvy dodatkem nebo odchylkou, i když podstatně nemění podmínky nabídky, dle § 1740 odst. 3 občanského zákoníku, je vyloučeno.

Článek VII. Trvání pojištění (pojistná doba)

- Pojištění vzniká dnem zaplacení pojistného, pokud pojistná smlouva nestanoví den dřívější, nejdříve však dnem uzavření pojistné smlouvy. Pojistná smlouva může stanovit další podmínky pro vznik pojištění.
- Kromě případů stanovených v obecně závazných právních předpisech, pojistné smlouvě nebo v ostatních ustanoveních těchto pojistných podmínek, zaniká pojištění též úplným zaplacením pojištěných pohledávek anebo, pokud nastane pojistná událost, rozhodnutím pojistitele o pojistném plnění pro poslední pojištěnou pohledávku.
- Pojištění nezaniká dnem odmítnutí pojistného plnění (není-li v pojistné smlouvě sjednáno jinak).

POJISTNÁ UDÁLOST A POJISTNÉ PLNĚNÍ

Článek VIII. Pojistná událost

- Pojistnou událostí je dílčí nebo úplné nezaplacení pojištěné pohledávky ke dni splatnosti, a ani v průběhu čekací doby (karenční doba), je-li stanovena, pokud dojde k nezaplacení ze strany dovozce přímo a výlučně v důsledku jedné nebo více příčin uvedených v odstavci 2 (komerční riziko) nebo odstavci 3 (teritoriální riziko) tohoto článku (pojistné nebezpečí). V pojistné smlouvě lze dohodnout omezení pojištění na události uvedené v odstavci 3 tohoto článku.
- Příčinami představujícími komerční riziko se rozumí:
  - platební neschopnost dovozce, zejména rozhodnutí o úpadku nebo zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku dovozce, nebo jiné skutečnosti, kterým právní řád v zemi dovozce přiznává stejné nebo obdobné právní důsledky platební neschopnosti (platební neschopnost),
  - odepření zaplacení pojištěné pohledávky dovozcem bez právního důvodu (platební nevěle).
- Příčinami představujícími teritoriální riziko se rozumí:
  - administrativní rozhodnutí nebo legislativní opatření nebo intervence orgánů cizí země, které bez zavinění dovozce nebo bez jeho podnětu znemožní zaplacení pojištěné pohledávky dovozcem,

- b) jakékoliv opatření nebo rozhodnutí vlády země pojistitele nebo pojistníka, popřípadě pojištěného včetně opatření a rozhodnutí Evropského společenství, týkající se obchodu mezi členským státem a třetími zeměmi, pokud jeho účinky nejsou kryty jiným způsobem příslušnou vládou,
  - c) nemožnost, zdržení nebo omezení převodu nebo konverze plateb v důsledku politických událostí, legislativních nebo administrativních opatření nebo vážných ekonomických potíží země dovozce anebo v zemi, jejímž prostřednictvím mají být provedeny platby (zejména prohlášení platební neschopnosti země, vyhlášení moratoria plateb nebo zavedení devizového režimu znemožňujícího konverzi domácí měny nebo jinak omezujícího převod plateb do zahraničí nebo konverzi měny) za podmínky, že dovozce složil příslušnou protihodnotu dlužné částky v domácí měně a provedl všechna nezbytná opatření k převodu plateb nebo konverzi měny,
  - d) jiné politické události v zemi dovozce, zejména válka, revoluce, povstání, občanská válka, občanské nepokoje, generální stávká,
  - e) přírodní katastrofa v zemi dovozce,
  - f) nezaplacení pohledávky veřejnoprávním dovozcem.
4. V případě platební neschopnosti vznikne pojistná událost dnem, kdy pojištěný oznámí pojistiteli existenci příčiny podle odstavce 2 písm. a) doručením vyplněného formuláře pojistitele Oznámení o hrozbě pojistné události a současně doloží, že řádně a včas přihlásil pojištěné pohledávky v insolvenčním řízení nebo v řízeních podle odstavce 2 písm. a). Pojištěný má právo vyžádat si od pojistitele konzultaci ohledně kroků nutných pro řádné přihlášení pojištěné pohledávky.
  5. V případě platební nevěle a teritoriálního rizika vznikne pojistná událost uplynutím čekací doby v trvání šesti měsíců ode dne, kdy pojištěný oznámí pojistiteli existenci příčiny podle odstavce 2 písm. b) nebo odstavce 3 doručením vyplněného formuláře pojistitele Oznámení o hrozbě pojistné události. Pojistitel může jednostranným rozhodnutím čekací dobu zkrátit.

Článek IX. Pojistné plnění

1. Pojistiteli vznikne povinnost poskytnout pojistné plnění vznikem pojistné události.
2. Pojistitel neposkytne pojistné plnění pokud výše neuhrazené pojištěné pohledávky nepřesáhne částku sto tisíc korun českých, nestanoví-li pojistná smlouva jinak.
3. Pojistiteli nevznikne povinnost poskytnout pojistné plnění, pokud pojištěný doručí pojistiteli Oznámení o hrozbě pojistné události později, než šest měsíců ode dne vzniku prodlení dovozce z příčin podle článku VIII. odst. 2 nebo 3. V případě, že pojištěný s předchozím písemným souhlasem pojistitele prodlouží dovozci dobu splatnosti pojištěné pohledávky, považuje se pro účely podání Oznámení o hrozbě pojistné události za rozhodný nově sjednaný termín splatnosti.
4. Pojistitel je povinen bez zbytečného odkladu poté, kdy obdrží Oznámení o hrozbě pojistné události zahájit šetření nutné k potvrzení nároku pojištěného a k zjištění rozsahu povinnosti pojistitele plnit. Pojistitel ukončí šetření, bude-li to možné nebo nedohodnou-li se strany jinak, do jednoho měsíce ode dne vzniku pojistné události. Výsledky šetření uvede pojistitel v Rozhodnutí o pojistném plnění.
5. Pro účely šetření pojistné události a zjištění výše neuhrazené pojištěné pohledávky je pojištěný povinen předložit pojistiteli příslušné doklady, listiny a jiné důkazy, které si pojistitel vyžádal k posouzení, rozhodné pro vznik a výši jeho nároku na výplatu pojistného plnění, zejména vznik pojistné události a důvod jejího vzniku, oprávněnost nároku za dovozcem, výši neuhrazené pojištěné pohledávky, doklady o zaplacení pojistného. Pojištěný je dále povinen předložit platnou pojistnou smlouvu nebo pojistku spolu s veškerými dalšími doklady a údaji, které si pojistitel vyžádá.
6. Pojistitel si vyhraduje právo ověřit si pravdivost a přesnost předložených dokladů a všech pojištěným uváděných údajů a informací, které pojistitel považuje pro účely šetření za významné či nutné.
7. Pro účely zjištění výše neuhrazené pojištěné pohledávky se jako základ pojistného plnění stanoví neuhrazená částka pojištěné pohledávky ke dni rozhodnutí o pojistném plnění, snížená o veškerá plnění přijatá pojištěným na úhradu nebo ke krytí škody z neuhrazené pojištěné pohledávky před dnem rozhodnutí o pojistném plnění. Předmětem pojistného krytí není ušlý zisk pojištěného.
8. Výše neuhrazené pojištěné pohledávky podle odstavce 7 tohoto článku se snižuje o výši vzájemných započitatelných pohledávek dovozce a pojištěného, jejichž oprávněnost pojištěný uznal anebo které byly dovozci pravomocně přiznány v soudním či rozhodčím řízení, nestanoví-li pojistná smlouva jinak.
9. Pojistné plnění se stanoví ve výši neuhrazené pojištěné pohledávky stanovené podle odstavce 7 tohoto článku a snížené podle odstavce 8 tohoto článku a dále snížené o výši sjednané spoluúčasti.
10. Nebylo-li mezi pojištěným a pojistitelem dohodnuto jinak, při stanovení výše a dne výplaty pojistného plnění vychází pojistitel vždy z původního dne splatnosti jednotlivých pojištěných pohledávek. Pokud pojištěný na základě příslušného ustanovení smlouvy o vývozu učiní pojištěné pohledávky nebo jejich části předčasně splatnými, nejsou tyto změny vůči pojistiteli účinné a při stanovení výše a dne výplaty pojistného plnění k nim pojistitel nepřihlíží.
11. Pojistné plnění se poskytuje v české měně. Vzhledem k čl. III. odst. 3 se pro přepočítání z jiné měny použije kurz České národní banky platný ke dni rozhodnutí o pojistném plnění.
12. Pojistné plnění je splatné do patnácti dnů od data rozhodnutí o pojistném plnění.

Článek X.

Výluky z pojištění, odmítnutí a snížení pojistného plnění

1. Pojistiteli nevzniká povinnost poskytnout pojistné plnění (výluky z pojištění):
  - a) pokud dojde bez předchozího písemného souhlasu pojistitele k převodu práv vyplývajících ze smlouvy o vývozu na jinou osobu,
  - b) jestliže bez předchozího písemného souhlasu pojistitele se za trvání pojištění stanou pojištěným a dovozce ekonomicky nebo personálně spojenými osobami, kdy jedna osoba se podílí přímo nebo nepřímo na vedení, kontrole nebo základním kapitálu druhé osoby; účastí na základním kapitálu se rozumí držení akcií nebo podílů představujících nejméně 10 % základního kapitálu příslušné osoby,
  - c) v případě sporu mezi pojištěným a dovozcem o plnění smlouvy o vývozu nebo o oprávněnosti pojištěné pohledávky pojištěného, a to až do okamžiku pravomocného rozhodnutí sporu ve prospěch pojištěného; pojistitel rozhodne o vyplacení zálohy na pojistné plnění nebo pojistného plnění, pokud posoudí spor jako neoprávněný, a to do 30 dnů od žádosti pojištěného,
  - d) byla-li pojištěná pohledávka popřena insolvenčním správcem a nebyla jím dodatečně uznána nebo popřena pojištěná pohledávka nebyla uznána rozhodnutím soudu, pokud k popření pojištěné pohledávky nedošlo na základě zjevně diskriminačního jednání insolvenčního správce nebo soudu; v takovém případě bude pojistitel postupovat analogicky podle článku VIII. odst. 3 písm. a),
  - e) pokud pojištěný nebo osoba jednající za něj nebo jeho jménem poruší normy a zvyklosti mezinárodního práva, kterými je Česká republika vázána².
2. Pojistitel má právo odmítnout pojistné plnění:
  - a) pokud oprávněná osoba uvede při uplatňování práva na pojistné plnění vědomě nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje týkající se rozsahu pojistné události nebo podstatné údaje týkající se této události zamlčí,
3. Pojistitel má právo snížit v odpovídajícím rozsahu pojistné plnění, pokud bylo neuhrazení pojištěné pohledávky přímo či nepřímo způsobeno:
  - a) pojištěným nebo osobou jednající za něj nebo jeho jménem, zejména porušením podmínek smlouvy o vývozu nebo porušením právních předpisů platných v zemi dovozce nebo v zemi, jejímž prostřednictvím byla (popřípadě měla být) provedena platba,
  - b) aplikací jakéhokoli ustanovení smlouvy o vývozu nebo související dokumentace nebo sjednání podmínek smlouvy o vývozu, které se odchylují od mezinárodních zvyklostí, které omezují práva pojištěného nebo možnost jejich uplatnění a vymáhání,
  - c) chybnou finanční koncepcí smlouvy o vývozu,
  - d) následnou dohodou mezi pojištěným a dovozcem po datu uzavření smlouvy o vývozu, která zabraňuje, zdržuje nebo omezuje úhradu pojištěné pohledávky,
  - e) pokud pojištěný porušil povinnosti vůči pojistiteli stanovené v pojistné smlouvě, pojistných podmínkách a příslušných ustanoveních obecně závazných právních předpisů týkajících se pojištění a toto porušení mělo podstatný vliv na vznik pojistné události, její průběh nebo na zvětšení rozsahu jejích následků anebo na zjištění nebo určení výše pojistného plnění,
  - f) v dalších případech stanovených občanským zákoníkem.

Článek XI.

Převod práv

1. Současně s částečnou nebo úplnou výplatou pojistného plnění je pojistitel oprávněn požadovat, aby na něho pojištěný převedl, postoupil anebo mu jinak přenechal způsobem účinným vůči dovozci peněžní nároky vůči dovozci. Pojištěný je povinen na žádost pojistitele s tímto současně převést, postoupit anebo jinak přenechat všechna práva s těmito nároky spojená, zejména práva ze záruk nebo jiných forem zajištění.
2. Pojištěný je bez ohledu na postoupení nároků vždy povinen umožnit pojistiteli vymáhat plnění z pojištěné pohledávky vůči dovozci. Za tím účelem je pojištěný povinen bez zbytečného odkladu předat pojistiteli veškeré dokumenty vztahující se k pojištěné pohledávce a poskytnout pojistiteli potřebnou součinnost.
3. Z důvodů účelnosti vymáhání pojištěných pohledávek nebo zjednodušení právního postupu proti dovozci může pojistitel pověřit pojištěného nebo jím určenou osobu vymáháním pojištěných pohledávek proti dovozci, popř. proti osobám poskytujícím zajištění pojištěné pohledávky nebo příslušných peněžních nároků. Pojistitel se zavazuje uhradit pojištěnému účelně vynaložené náklady na vymáhání pojištěné pohledávky, a to na základě jejich řádného vyúčtování a doložení ze strany pojištěného.
4. Plnění poskytnutá dovozcem nebo třetí osobou na úhradu pojištěné pohledávky poté, co pojistitel poskytl pojistné plnění, náleží pojistiteli a pojištěný je povinen o těchto plněních pojistitele neprodleně informovat a postoupit tato plnění pojistiteli do pěti dnů od jejich obdržení.
5. Pokud nebudou z důvodů účelnosti vymáhání pojištěné pohledávky převedena dle odst. 1 práva pojištěného na pojistitele smlouvou o postoupení pojištěné pohledávky, uzavřou pojištěný a pojistitel smlouvu o úpravě práv a povinností, v níž upraví vzájemná práva a povinnosti při vymáhání pojištěné pohledávky.

² např. Úmluva o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích (Sdělení MZV ČR č. 25/2000 Sbírky mezinárodních smluv)

PRÁVA A POVINNOSTI SMLUVNÍCH STRAN

Článek XII.

Práva a povinnosti pojištěného

1. Pojištěný má právo:
  - a) na pojištění plnění vznikem pojištění události, je-li současně oprávněnou osobou,
  - b) s předchozím písemným souhlasem pojistitele postoupit pojištěné pohledávky na třetí osobu, zřídit zástavní právo k pojištěným pohledávkám nebo tyto pohledávky jiným způsobem zatížit,
  - c) požadovat, aby pojistitel provedl náležité šetření nutné ke zjištění rozsahu povinnosti pojistitele plnit, uvedl výsledky šetření v rozhodnutí o pojištění plnění a seznámil pojištěného s jeho obsahem,
  - d) na výplatu pojištění plnění ve lhůtě patnácti dnů od data rozhodnutí o pojištění plnění.
2. Pojištěný je povinen:
  - a) postupovat při sjednávání smlouvy o vývozu s náležitou péčí, obezřetností při zohlednění mezinárodních obchodních zvyklostí, zejména dbát na přesnou a právně závaznou identifikaci smluvních subjektů, sjednat vhodnou doložku o volbě rozhodného práva a upravit způsob řešení sporů,
  - b) dodržovat podmínky smlouvy o vývozu a příslušné právní předpisy platné v zemi dovozce nebo v zemi, jejímž prostřednictvím byla (popřípadě měla být) provedena platba,
  - c) nepoužít jakékoli ustanovení smlouvy o vývozu nebo související dokumentace nebo sjednání podmínek smlouvy o vývozu, které se odchyľují od mezinárodních zvyklostí, které omezují práva pojištěného nebo možnost jejich uplatnění a vymáhání,
  - d) neuzavřít následnou dohodu s dovozcem po uzavření smlouvy o vývozu, která zabraňuje, zdržuje nebo omezuje úhradu pojištěné pohledávky,
  - e) zabezpečit řádně svá práva vůči dovozci, jeho ručitelům a třetím osobám a dbát, aby smlouva o vývozu nebo jiná ujednání s dovozcem nebo třetí osobou neomezovala případné nároky pojistitele nebo neztížila jejich uplatnění,
  - f) zabezpečit řádné pojištění předmětu vývozu (proti krádeži, zničení, ztrátě apod.) a to až do doby převzetí dodávky dovozcem v návaznosti na dodací podmínky sjednané mezi vývozcem a dovozcem ve smlouvě o vývozu,
  - g) poskytovat pojistiteli přesné a pravdivé informace o své ekonomické situaci, finančním a právním stavu a všechny informace, které jsou mu známy o ekonomické situaci, finančním a právním stavu dovozce, a to i bez vyzvání pojistitele,
  - h) neprodleně informovat pojistitele a odmítnout plnění ze smlouvy o vývozu v případě, že nastaly okolnosti, které jsou pojištěnému známy, a které mohou vést ke vzniku pojištění události nebo zvýšení jejího rozsahu nebo mohou ovlivnit závazky pojistitele plynoucí z pojištění smlouvy,
  - i) neprodleně informovat pojistitele o sjednání souběžného pojištění proti stejnému nebo obdobnému riziku u jiného pojistitele,
  - j) majetkově se podílet na pojištěném riziku v rozsahu sjednané spoluúčasti a nesjednat na spoluúčast jiné pojištění,
  - k) zaslat dovozci v případě nezaplacení pojištěné pohledávky nejpozději do pěti pracovních dnů ode dne splatnosti písemnou upomínku a o nezaplacení pojištěné pohledávky bez odkladu informovat pojistitele,
  - l) vykonávat samostatně nebo po dohodě s pojistitelem všechna účelná opatření k zamezení vzniku pojištění události nebo zvětšení jejího rozsahu, zejména včas a řádně uplatnit své nároky a důsledně vymáhat splatné pojištěné pohledávky; pojištěný je odpovědný za snížení dobytosti či právní vymahatelnosti pojištěných pohledávek z důvodu jejich pozdního uplatnění u soudu nebo u jiného příslušného orgánu,
  - m) koordinovat s pojistitelem postup za účelem odvrácení hrozby pojištění události nebo zmírnění jejich následků a činit veškeré kroky vůči dovozci nebo třetí osobě s předchozím souhlasem pojistitele; pokud pojistitel ve lhůtě 10 pracovních dnů od obdržení žádosti pojištěného nesdělí pojištěnému své vyjádření k navrženému postupu nebo se s pojištěným nedohodne na jiné lhůtě, ve které mu své vyjádření poskytne, má se za to, že s navrženým postupem vyjádřil souhlas,
  - n) uzavřít současně s výplatou pojištění plnění na návrh pojistitele smlouvu o postoupení pohledávky, za níž pojistitel poskytne pojištění plnění, nebo v souladu s článkem XI. uzavřít smlouvu o úpravě práv a povinností,
  - o) umožnit pojistiteli uplatnění nároků, zejména nároků na náhradu škody, náležejících pojištěnému,
  - p) vrátit pojistiteli již vyplacené pojištění plnění, pokud pojištěný znemožnil uplatnění práv postoupených pojistiteli nebo jejichž postoupení pojistitel odmítl nebo neumožnil pojistiteli jejich řádné uplatnění nebo ztížil dobytost pojištěných pohledávek, za něž pojistitel vyplatil pojištění plnění,
  - q) vrátit pojistiteli již vyplacené pojištění plnění, pokud bylo poskytnuto na základě neúplných nebo nepravdivých informací nebo bez skutečného nároku na výplatu pojištění plnění nebo tento dodatečně pominul nebo vyšlo najevo, že došlo k okolnostem podle článku X.,
  - r) v případě insolvenčního řízení (popřípadě řízení, kterému právní řád v zemi dovozce přiznává obdobné právní následky) řádně a včas do něho přihlásit pojištěné pohledávky; pojištěný má právo vyžádat si od pojistitele konzultaci ohledně kroků nutných pro řádné přihlášení pojištěné pohledávky.
2. Bez předchozího písemného souhlasu pojistitele pojištěný nesmí:
  - a) dohodnout s dovozcem změnu podmínek smlouvy o vývozu (zejména změnu v termínech nebo výši jednotlivých splátek),
  - b) zřídit zástavní právo k pojištěným pohledávkám nebo tyto pohledávky jiným způsobem zatížit,
  - c) postoupit pojištěné pohledávky na třetí osobu.

Článek XIII. Práva a povinnosti pojistitele

1. Pojistitel je povinen:
  - a) provést náležité šetření nutné k zjištění rozsahu povinnosti pojistitele plnit,
  - b) uvést výsledky šetření v Rozhodnutí o pojistném plnění a seznámit pojištěného s jeho obsahem,
  - c) vyplatit pojistné plnění ve lhůtě patnácti dnů od data rozhodnutí o pojistném plnění,
  - d) s náležitou péčí uchovávat dokumenty svěřené a poskytnuté pojistiteli.
2. Pojistitel má zejména právo:
  - a) požadovat úhradu pojistného za celou dobu trvání pojištění,
  - b) požadovat od pojištěného předložení smlouvy o vývozu, včetně jejích změn a dodatků a související dokumentace; pojistitel přitom neodpovídá za obsah a formu této smlouvy a dokumentů,
  - c) zvýšit pojistnou sazbu a spoluúčast v případě, že smlouva o vývozu nebo související dokumenty uzavřené nebo vystavené pojištěným byly změněny bez předchozího souhlasu pojistitele,
  - d) ověřit si pravdivost a přesnost předložených dokladů a všech pojištěným uváděných údajů a informací při respektování obecně závazných předpisů o bankovním a obchodním tajemství,
  - e) požadovat na pojištěném řádné uplatnění nároků vůči dovozci nebo třetím osobám,
  - f) sjednat s pojištěným, nezávisle na převzetí neuhrazené pojištěné pohledávky po výplatě pojistného plnění, následný postup při vymáhání a inkasu pojištěné pohledávky,
  - g) uplatnit vůči pojištěnému nárok na vrácení vyplaceného pojistného plnění nebo na náhradu škody v případě, že pojistné plnění bylo poskytnuto na základě nepravdivých informací nebo bez skutečného nároku na výplatu pojistného plnění nebo tento dodatečně pominul nebo vyšlo najevo, že došlo k okolnostem podle článku X.

Článek XIV. Postoupení pohledávky

1. Pojištěný je oprávněn postoupit pojištěné pohledávky banke, popř. jinému subjektu, který poskytl financování smlouvy o vývozu (postupník) pouze s předchozím písemným souhlasem pojistitele. Další podmínky pro postoupení pojištěných pohledávek včetně povinností pojištěného stanoví pojistná smlouva. Bez předchozího písemného souhlasu pojistitele pojištění postoupením pojištěných pohledávek zaniká. Po postoupení pojištěné pohledávky je pojištěným postupník a pojistníkem postupitel ve smyslu občanského zákoníku.
2. Postupníkovi nepřísluší více práv než pojištěnému a práva pojistitele z pojistné smlouvy a z těchto pojistných podmínek zůstávají uplatnitelná i bez ohledu na výše uvedený převod práva.

Článek XV. Závěrečná ustanovení

1. Vztahy neupravené pojistnou smlouvou nebo pojistnými podmínkami se řídí příslušnými ustanoveními občanského zákoníku.
2. Rozhodným je znění pojistných podmínek a pojistné smlouvy v jazyce českém.
3. Pojistitel je oprávněn vypovědět pojistnou smlouvu, jestliže:
  - a) pojištěný pozbude oprávnění k podnikatelské činnosti, soud rozhodne o úpadku pojištěného nebo zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku pojištěného,
  - b) tak stanoví pojistná smlouva,
  - c) tak stanoví, občanský zákoník nebo další právní předpisy.
4. Výpověď musí být písemná. Výpovědní doba počíná běžet dnem doručení výpovědi druhé straně a činí 6 týdnů, nestanoví-li zákon jinak.
5. Stanou-li se některé ustanovení pojistných podmínek nebo pojistné smlouvy v důsledku změny právních předpisů, a to i jen z části, neplatnými, zdánlivými, neúčinnými nebo neaplikovatelnými, nečiní toto neplatnými, zdánlivými nebo neúčinnými zbývající ustanovení.
6. Informace, které si smluvní strany v jakékoli formě v souvislosti s uzavřením pojistné smlouvy a plněním povinností z ní vyplývajících navzájem poskytly, jsou důvěrné. Strana, které byly tyto informace poskytnuty, je bez souhlasu druhé strany nesmí poskytnout třetí osobě a ani je použít pro jiný účel, než pro který byly poskytnuty, nestanoví-li zákon jinak (např. zákon o pojišťovnictví apod.).
7. Nedohodnou-li se smluvní strany v pojistné smlouvě jinak, budou případné spory vzniklé mezi nimi z právních vztahů založených touto pojistnou smlouvou nebo v souvislosti s ní (včetně otázek platnosti nebo neplatnosti pojistné smlouvy), jež se nepodaří v přiměřené době vyřešit

smírnou cestou, s vyloučením pravomoci obecných soudů rozhodovány s konečnou platností v rozhodčím řízení u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR v Praze podle jeho Řádu třemi rozhodci ustanovenými podle tohoto Řádu. Strany se zavazují splnit všechny povinnosti uložené jim v rozhodčím nálezu ve lhůtách v něm uvedených.

8. Pojištění podle těchto pojistných podmínek se řídí právním řádem České republiky.
9. V souladu s ustanovením § 1801 občanského zákoníku se pojistitel a pojistník, který je podnikatelem, odchylují od příslušných ustanovení § 1799 a 1800 občanského zákoníku o smlouvách uzavíraných adhezním způsobem. Tímto je vyloučena případná neplatnost ustanovení těchto pojistných podmínek či pojistné smlouvy pro rozpor s uvedenými

ustanoveními o smlouvách uzavíraných adhezním způsobem, zejména neplatnost:

- i. doložek, které odkazují na podmínky mimo vlastní text pojistné smlouvy, s jejichž významem nebyl pojistník seznámen, a ani nebude prokázána znalost pojistníka o jejich významu;
- ii. doložek, které lze přečíst jen se zvláštními obtížemi, nebo doložek, které jsou pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelné, a to i když to způsobí pojistníkovi újmu a pojistníkovi nebyl její význam dostatečně vysvětlen; a
- iii. doložek, které jsou pro pojistníka zvláště nevýhodná, aniž je pro to rozumný důvod, zejména odchylují-li se pojistná smlouva nebo tyto pojistné podmínky závažně a bez zvláštního důvodu od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech.